

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/539/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

281/2013. (X. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ (a továbbiakban: panaszos) 2012. július 4-én előterjesztett **panaszát** a 2013. október 9-én Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos elektronikus úton terjesztette elő panaszát a Testületnél, abban a következőket adta elő.

2012. június 29-én Budapest (...) kerületében, az alsó rakparton a panaszos békésen haladt a járdán barátaival a Belváros irányába. Ennek során 23 óra 17 perckor arra lettek figyelmesek, hogy a Belváros felől két rendőrségi gépkocsi közeledik, amelyek röviddel ezután a panaszos álláspontja szerint a közlekedés szabályait figyelmen kívül hagyva megfordultak, majd nagy sebességgel elhajtottak a Belváros irányába. Megjegyzi a panaszos, hogy a (...) forgalmi rendszámú mikrobusz az úton csak tolatgatással tudott megfordulni.

A panaszos társaival 23 óra 25 perckor érkezett meg a (...) híd pesti hídfőjéhez. A híd alatt a (...) forgalmi rendszámú BRFK-s mikrobuszból, valamint az (...) és az (...) forgalmi rendszámú, rendőrségi jelzéssel ellátott személygépkocsikból kiszállva kb. 30 rendőr állta

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

körbe őket, és az intézkedés tényének, okának, céljának közlése nélkül a panaszost és társait irataik átadására szólították fel.

Az igazolványokat az egyik rendőr összegyűjtötte, azonosító számát azonban a jelenlévők egyikével sem közölte.

A panaszos a rendőr felé nyújtotta az útlevelét, amit a rendőr nem vett el, hanem azt kérte a panaszostól, hogy vegye ki az okmányt a tokból. A panaszos jelezte, hogy nem kíván eleget tenni a rendőr kérésének, mivel így is látszanak az adatai, és hangosan közölte, hogy átadja az útlevelét. A rendőr ekkor a panaszos elmondása szerint „gép módjára ismételtetni kezdte: személyi igazolványt, személyi igazolványt”. Megjegyzi a panaszos, hogy a rendőrt az zavarta, hogy az útlevéllel együtt a tartóban volt a panaszos belépője a Fővárosi Törvényszékre és az újságírói igazolványa. Végül a panaszos adatait RK-lapon rögzítették, amit a panaszos külön is sérelmez.

A begyűjtött igazolványokkal néhány rendőr elsétált.

A panaszos kifogásolja, hogy a rendőrök egyikén sem volt láthatóan elhelyezve tépőzáras azonosító szám, a fém jelvényeken lévő kisméretű számok pedig a megvilágítási körülmények miatt nem voltak olvashatók. Társai közül ráadásul többen eredménytelenül érdeklődtek a rendőrök nevei, rendfokozata iránt.

Az iratok összegyűjtését követően a rendőrök átkutatták a jelenlévők – köztük a panaszos – ruházatát és táskáját. Ezzel összefüggésben a panaszos sérelmezi, hogy táskája tartalmát megalázó módon a koszos aszfaltra volt kénytelen kipakolni. Megjegyzi, hogy úgy tűnik számára, a magyar rendőrök nem ismerik „az európai jogállamokban szokásos, határőrségnél is alkalmazott asztalszerű alkalmatosságokat”.

23 óra 40 perc körüli időben a panaszos mobiltelefonjáról felhívta a rendőrség 107-es segélyhívó telefonszámát „a tömegesen elkövetett bűncselekmény megakadályozása érdekében”, de semmiféle intézkedés nem történt. Pár perc elteltével a rendőrségről visszahívták a panaszost, előadása szerint a telefonáló „még azt is hazudta”, hogy a helyszínen lévő rendőrök ruhájára van kihelyezve tépőzáras azonosító szám. A panaszos kéri a Testületet, hogy szerezze be a hívás hanganyagát, és folytasson vizsgálatot a bejelentéssel összefüggésben rendőri intézkedés elmulasztása miatt, mivel álláspontja szerint az adott helyzetben a szolgálatban lévő rendőrök több személy sérelmére is bűncselekményt követtek el.

Mindezen események után a panaszos megdöbbenve tapasztalta, hogy a rendőrök szétszedik a jelenlévők telefonkészülékeit, és felírják azok IMEI számait. Az egyik rendőr a panaszost is megszólította, és kérte, hogy vegye ki az akkumulátort a telefonjából. Panaszos közölte a rendőrrel, hogy nem tesz eleget a kérésének, mivel a rendőri eljárást jogellenesnek tartja, végül azonban, „a rendőrök által keltett kényszer, zsarolás hatására” a panaszos akarata ellenére – a készülék szétszedése nélkül – kikereste az IMEI számot, és megadta a rendőrnek, amit utóbbi írásban rögzített.

A fent leírt rendőri intézkedések 2012. június 30-án 0 óra 4 perccig tartottak. A panaszos azok kapcsán kifogásolja: nem észlelte, hogy bármelyik rendőr elvégezte volna adatai priorálását, azokat pusztán ismeretlen okból és céllal rögzítették. A panaszos úgy véli, a helyszínen készletező adatgyűjtés folyt. Megjegyzi a panaszos azt is, hogy az okmányait visszaadó

rendőr, N. T. r. főtörzsőrmester [azonosító száma: (...)] csupán az intézkedés kezdetét követően mintegy 40 perccel azonosította magát.

A fentiek alapján a panaszos kéri a rendőrség eljárásának vizsgálatát, amely megítélése szerint személyes szabadsághoz, szabad mozgáshoz, tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogait sértő, a jogbiztonságot veszélyeztető volt.

Utal rá a panaszos, hogy a történéseket több, rendőri egyenruhát viselő, és az alapján a BRFK és K. R. állományába tartozó rendőr videokamerával rögzítette. A panaszos kéri a Testületet, hogy gondoskodjon a felvételek beszerzéséről, továbbá gondoskodjon arról, hogy azokat a panaszos is kézhez kaphassa.

A panaszos kérte továbbá azt is, hogy a Testület gondoskodjon a rendőrség által a helyszínen készített RK lap és az adatbázisból való lekérést bizonyító iratok beszerzéséről, annak érdekében, hogy megállapítható legyen, hogy az igazoltatás során, vagy a későbbiek folyamán lekérték-e a panaszos adatait a Szolgálati Szabályzatban előírt módon, illetőleg hogy kiderüljön, hogy az intézkedő rendőrök szerint mi volt az igazoltatás, illetve az adatkérés oka és célja.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a K. R. -től és a Budapesti Rendőr-főkapitányságtól (továbbiakban: BRFK).

1) A K. R. parancsnoka 2012. augusztus 22-én kelt levelében arról tájékoztatta a Testületet, hogy a K. R. bevetési csoportja 2012. június 29-én 23 óra 20 perckor a BRFK állományába tartozó M. T. r. főhadnagy utasítására megjelent a Budapest, (...) kerület (...) híd pesti hídfőjénél, ahol a BRFK alegységei folytattak intézkedést. A BRFK helyszíni parancsnokának utasítása alapján a K. R. beosztottjai csak az igazoltatások biztosításában vettek részt, nem kezdeményeztek intézkedést. A helyszíni parancsnok kérésére az intézkedésekről a bevetési csoport kézi kamerájával készített felvételeket, melyeket DVD lemezen a K. R. parancsnoka a Testület rendelkezésére bocsátott.

2) A BRFK Hivatala megküldte Sz. T. osztályvezető r. alezredes által a Testület megkeresésére 2012. július 31-én készített, P. I. r. ezredes közrendvédelmi főosztályvezetőnek szóló jelentést.

A jelentés utal arra, hogy ugyanezen intézkedés kapcsán egy másik panaszosnak (S. F.) a BRFK Központi Panaszirodáján előterjesztett panaszát már kivizsgálták. A Testület itt megjegyzi, hogy jelen panasz vizsgálata során S. F. panaszos ügyében megküldött rendőrségi iratanyagot is felhasználta, különös tekintettel arra, hogy az e pontban ismertetett jelentés számos utalást tartalmaz ezen iratokra. Ennek alapján – a könnyebb érthetőség érdekében- a Testület jelen irat ismertetése során idézi a BRFK (...) Osztálya által 2012. július 13-án, valamint a 2012. július 17-én készített parancsnoki kivizsgálásban, illetve jelentésben foglaltakat is.

A jelentés rögzíti, hogy a szóban forgó rendőri intézkedésben H. Zs. r főhadnagy vezetésével a BRFK részéről 9 fő beosztotti állomány vett részt, azzal, hogy az intézkedés alá vont személyek számára tekintettel segítséget nyújtott a K. R. egyik egysége is, 14 fővel.

Az intézkedés előzménye az volt, hogy 2012. június 25-től 2012. július 1-ig a „EuroGames 2012. Budapest” nevű rendezvénysorozat folyt, melynek hajókirándulását – bűnügyi információk szerint – egy szélsőséges csoport kívánta megzavarni. E csoport felkutatása volt a feladata a H. Zs. r. főhadnagy által vezetett egységnek, és e csoporthoz tartozott a panaszos is. E körben utal a rendőrség egy internetes fájlmegosztóra feltöltött videóra, amelyen a panaszos is szerepel. A csoport tagjait a Budapest Rendőr-főkapitánya által elrendelt fokozott ellenőrzés (száma a jelentésben megjelölve), valamint a rendelkezésre álló bűnügyi információk alapján vonták intézkedés alá a rendőrök, aminek jogalapja a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdése, a 29. § (1) bekezdés a) pontja és a 30. § (1) bekezdése volt. A rendőrök a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. § (1) bekezdése és 25. § (1) bekezdése szerint szakszerűen intézkedtek. A panaszosok adatait a Szolgálati Szabályzat 25. § (2) bekezdés alapján rögzítették annak érdekében, hogy amennyiben a későbbiekben jogsértéseket követnek el, beazonosíthatóak legyenek.

A jelentésben foglaltak szerint az intézkedés megkezdésekor közölték az intézkedés alá vont személyekkel, hogy fokozott ellenőrzés keretében kerül sor igazoltatásukra, valamint ruházatuk átvizsgálására, amit megelőzött az is, hogy H. Zs. r. fhdgy. közölte az Rtv. 20. § (2) bekezdése által megkövetelt információkat.

A jelentésben foglaltak szerint az intézkedés alá vont személyek ruházatának és csomagjainak átvizsgálását az intézkedéstaktikai képzések során oktatott technikák alkalmazásával hajtották végre. Az intézkedés alá vont személyt felszólították, hogy a ruházatában, zsebeiben, csomagjaiban lévő eszközöket, tárgyakat vegye elő és mutassa be, ezt követően a kellő biztosítás mellett az intézkedés alá vont személy teljes ruházatát és csomagját átvizsgálták. A jelentés rögzíti továbbá azt is, hogy az intézkedő rendőröknek nem felróható az, hogy a rendőrségnél nincs rendszeresítve „asztalszerű alkalmatlanság”.

A jelentés szerint az Rtv. 29. § (6) bekezdése és 30. § (3) bekezdése alapján vizsgálták át a csoport résztvevőinek ruházatát és csomagját, ennek célja az esetleges szabálysértés, vagy bűncselekmény elkövetéséhez szükséges eszközök felkutatása volt. Ennek keretein belül került sor az intézkedés alá vontaknál, így a panaszosnál „feltalált mobiltelefon IMEI számának adminisztrálására és körözésben történő ellenőrzésére.” A jelentés tartalma szerint az intézkedés alá vont személyekre vonatkozóan a KIR, illetve SIS rendszerben nem találtak adatot. Az IMEI számok rögzítésével kapcsolatban a panaszos azon kifogásával összefüggésben, miszerint a rendőrök agresszív, fenyegető viselkedése miatt, az általuk kifejtett kényszer és zsarolás hatására akarata ellenére hívta elő telefonjából annak IMEI számát, a jelentés azt rögzíti, hogy a jogszerű intézkedések során az eljáró rendőr részéről elhangzó utasítások, együttműködésre történő felszólítások nem tekinthetők a panaszos által leírt magatartásnak, továbbá – figyelemmel az Rtv. 19. § (1) bekezdésében foglaltakra – azoknak mindenki köteles magát alávetni.

A jelentés itt kitér a panaszos N. T. r. ftőrm.-mel kapcsolatban előadott kifogására is, azonban azt állapítja meg, hogy a panasz olyan tényt, körülményt vagy cselekményt nem tartalmaz, amely parancsnoki kivizsgálás alapját képezné. E körben hivatkozik arra is, hogy a panaszos maga is megerősíti, hogy az intézkedés során N. T. r. ftőrm. a panaszos iratainak

visszaadásakor – előzőleg közöttük személyes kapcsolat nem volt – eleget tett tájékoztatási kötelezettségének.

A jelentés utal arra is, hogy az intézkedés alá vont személyek és egyéb adatok KIR és SIS rendszerben történő ellenőrzését a (...) tagállomás állománya hajtotta végre, a körözési rendszerben nem volt találat. Amennyiben akár személy, akár tárgy, jelen esetben mobiltelefon szerepelt volna valamelyik körözési rendszerben, az egyéb személyes szabadságot korlátozó intézkedést vont volna maga után. Tekintettel arra, hogy ilyen nem volt, az intézkedésért felelős H. Zs. R. fhdgy. a Szolgálati Szabályzat 5. § (6) bekezdésében meghatározott tájékoztatás megtételét követően a rendőri intézkedést befejezte.

A jelentést készítő rendőr itt utal arra is, hogy az elmúlt évek során a Testülethez és a rendőrséghez benyújtott panaszok tartalma és a kivizsgálások eredménye alapján az eligazító parancsnokok fokozott figyelmet fordítanak a személyes adatok védelmére. Ennek során felhívják az állomány figyelmét arra, hogy a lekérdezések vizsgálata során a körözésben ellenőrzött adatok mások számára ne legyenek hozzáférhetőek.

Fentiek alapján a jelentésben foglaltak szerint a panaszossal szemben lefolytatott intézkedés törvényes és szükséges volt, annak végrehajtása jogszerű és szakszerű volt, az arányosság követelményeinek mindvégig megfelelt.

A rendőrök öltözetével, illetőleg az azonosító szám láthatóságával kapcsolatban a jelentés azt rögzíti továbbá, hogy az intézkedést megelőzően az útba indítás és az eligazítás során az egyenruhás állomány öltözetét ellenőrizték, az megfelelt az Rtv., valamint a 71/2011 (XII.31.) BM rendelet vonatkozó rendelkezéseinek. Az időjárásra tekintettel az állomány zubbonyt nem viselt, a szolgálati azonosító jelvények kivétel nélkül a bevetési póló bal mellrészén e célra elhelyezett zsebtakarón voltak elhelyezve. A jelentésben foglaltak szerint maga a panaszos is ezen tényt erősíti meg azzal, hogy panaszában leírja, hogy a fém jelvényeken lévő számokat a fényviszonyok miatt nem tudta leolvasni. A jelentés hivatkozik továbbá a fent említett BM rendelet 55. §-ára, amelynek alapján a bevetési póló nem tartozik azon egyenruházati termékek közé, amelyeken kötelező jelleggel el kell helyezni a hímzett azonosítót.

A jelentésben foglaltak szerint az intézkedés során az állomány felsőruházataként bevetési pólót határoztak meg, amelyen minden esetben van szolgálati azonosító jelvény, ennek megfelelően a rendőrök öltözete szabályszerű volt az intézkedés során, amely tényt – a jelentésben foglalt álláspont szerint – alátámasztja egy, a jelentésben hivatkozott fájlmegosztóra feltöltött videó tartalma is.

A jelentés az intézkedés során a rendőrök által tanúsított hangnemmel, magatartással kapcsolatban azt tartalmazza, hogy – szintén a fentebb említett fájlmegosztóra feltöltött videó tanúsága szerint is – a biztosító rendőrök több méterrel távolabb, félkört alkotva állják körbe az intézkedés alá vont személyeket, magatartásuk nyugodt, fenyegető mozdulatot egyáltalán nem tesznek. A jelentés a felvételtől idézi továbbá azt is, hogy a rendőrök kényszerítő eszközei a hordmódnak megfelelően az öveiken voltak elhelyezve. Az éppen kommunikáló rendőr, N. T. r. ftőrm. hanghordozása nyugodt, fenyegető megnyilvánulást nem tartalmaz, többször elhangzik a „legyen szíves” kifejezés. A rendőri álláspont szerint éppen a panaszos magatartása az, amely ellenséges, jól hallható módon felszólítja a társát, hogy ne engedelmeskedjen a rendőr azon kérésének, hogy az irattartójából kivegye a szükséges okmányát. A panaszos által átadni kívánt útlevelet az intézkedő rendőr azért nem vette el tőle, mivel az egy irattartóban volt elhelyezve, amelyben több más okmány is volt. Amikor a panaszos végül mégis kivette és átadta útlevelét (csakis az útlevelét), N. T. r. ftőrm. azt

azonnal átvette és a szükséges intézkedéseket megtette. A jelentést készítő rendőr itt külön felhívja a figyelmet arra, hogy a korábban a Testület által elbírált panaszok alapján eligazítás tárgyát képezi, hogy hasonló esetekben az intézkedő rendőrök kérjék meg az intézkedés alá vont személyt, hogy csak a kért okmányt adják át, a rendőrök csak a jogszabályban leírt feltételeknek megfelelő dokumentumot vegyék át.

A jelentés végezetül szövegszerűen idézi az Rtv. 13. § (1) bekezdését, 15. § (1) bekezdését, 19. § (1) bekezdését, továbbá a 20. § (1) bekezdés a) pontját, valamint (2) és (4) bekezdését, a 29. § (1) bekezdés a) pontját és (6) bekezdését, a 30. § (1) és (3) bekezdését, a 42. § (1) bekezdését, továbbá a Szolgálati Szabályzat 5. § (1) és (6) bekezdését, valamint a 25. § (1) és (2) bekezdését, illetőleg a fent idézett 71/2011. (XII.31.) BM rendelet 54. § (1) és (2) bekezdését, valamint az 55. § (1) bekezdését és a (2) bekezdés a) és b) pontjait.

3) A megkeresett rendőri szerv megküldte továbbá Sz. T. r. alezredes osztályvezető által P. I. r. ezredes részére 2012. július 13-án készített, az intézkedés alá vont csoport egy másik tagja, S. F. panaszának kivizsgálásról készített jelentést (továbbiakban: parancsnoki kivizsgálás).

A Testület e helyen eltekint a parancsnoki kivizsgálás részletes ismertetésétől, mivel annak tartalmát a 2) pontban részletezett jelentés ismertetése során már nagy részben idézte. A parancsnoki kivizsgálás a 2) pontban leírtaknak megfelelően tartalmazza az intézkedés jogalapjával, az igazoltatással és ruházátvizsgálással, valamint a KIR és SIS rendszerben történő ellenőrzéssel kapcsolatban leírtakat.

4) A BRFK megküldte továbbá az S. F. panaszával kapcsolatban az igazoltatásokat foganatosító egység vezetője, H. Zs. r. főhadnagy által 2012. július 17-én készített és a fenti 2) pontban szintén hivatkozott jelentést.

A jelentésben foglaltak szerint a r. fhdgy. 2012. június 29-én az „(...)”-es hívójú mobilcsoport irányításával látott el szolgálatot a EuroGames 2012 Budapest rendezvénysorozattal kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtása érdekében. A szolgálat ellátása során 23 óra 30 perc körül azt az utasítást kapta a „(...)”, hogy menjen a (...) híd pesti hídfőjéhez, ahol a rendezvénnyel ellentétes érzelmű személyek gyülekeztek. A helyszínen ezen személyeket intézkedés alá vonták, miközben „(...)” utasítására az egységet megerősítették.

A helyszínen az intézkedés alá vont személyektől a személyi igazolványt elkérték, továbbá az „(...)” utasítására, mivel fokozott ellenőrzés volt elrendelve az adott időre, a mobiltelefonok IMEI számának ellenőrzését és rögzítését is elkezdtek. Az egység másik fele a ruházátvizsgálást, illetve az intézkedés biztosítását hajtotta végre. A K. R. mobilcsoportja is két részre oszlott, az egyik fele az RK lapon rögzített adatok lekérdezését végezte, a másik fele pedig az intézkedés alá vont személyek mozgását kontrollálta.

A jelentést készítő r. fhdgy. nyilatkozott továbbá arról is, hogy az intézkedés befejezésekor az RK lapokat összegyűjtötte és az intézkedés alá vont személyeknek megadta a szükséges felvilágosítást panasztételi jogukról.

Végül a r. főhadnagy megjegyezte, hogy a fokozott ellenőrzésre tekintettel „nem volt életszerűtlen számára”, hogy a mobiltelefonokat is leellenőrizték, és a számukat rögzítsék, „hisz a maradéktalan rendőri intézkedés végrehajtásához ez is hozzátartozik”.

5) A Testületnek – más panaszüggyel kapcsolatos korábbi megküldés alapján – rendelkezésére állt Budapest Rendőr-főkapitányának a 2012. június hó 19. napján kiadott

egyedi utasítása, melyben a főkapitány 2012. június 25-től, 2012. július 8-ig, az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése alapján fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest területére. Az egyedi utasításban foglaltak alapján a központi biztosításba beosztott rendőri állomány a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kíséri a rendezvényre érkezőket, megakadályozza az esetleges jogsértések kialakulását. Ennek keretében szűrőpróbaszerűen igazoltatásokat, ruházat- és csomagátvizsgálást hajt végre. A központi biztosításba beosztott egyenruhás rendőri állomány az Rtv. 13. § alapján, illetőleg kérésre közreműködik az esetlegesen megbomlott rend helyreállításában, jogsértés esetén pedig végrehajtja a szükséges intézkedéseket.

Az utasítás indokolása szerint a fokozott ellenőrzés elrendelésére egyrészt a 2012. június 27-től 2012. július 1-jéig megrendezett EuroGames rendezvény, másrészt az azt követő LMBT fesztivál miatt került sor. Az egyedi utasítás hivatkozik arra, hogy a korábbi években a másságukat nyíltan felvállaló résztvevőket mind verbális, mind fizikai atrocitások érték, a különféle szélsőséges csoportok a világhálón nyíltan fenyegetik a rendezvényekre érkező személyeket, szervezeteket. A jogellenes cselekmények megelőzése, a közbiztonság fenntartása érdekében ezért tartja indokoltnak az utasítás a fokozott ellenőrzés elrendelését.

6) A BRFK (...) Osztályának vezetője K. M. panaszos ügyében – szintén hivatkozva jelen panasz kivizsgálására is – 2012. július 31-én kelt jelentésében kifejtette, hogy az intézkedés során a rendőrök két fajta lehetőséget kínáltak fel az intézkedés alá vont személyeknek az IMEI számok ellenőrzésére. Az intézkedés alá vont személyek billentyűkód beütésével hívhatták elő IMEI számaikat a készülékekből, illetve a telefon hátlapjának levételét, szükség esetén pedig az akkumulátor kivételét követően a készülékben elhelyezett hitelesítő címkéről le is olvashatták. Az intézkedést végrehajtó alegység parancsnoka arra már nem emlékezett, hogy melyik intézkedés alá vont személy melyik módszert választotta, azonban azt egyértelműen állította, hogy a telefonok szétszedését nem a rendőrök, hanem az intézkedés alá vont személyek végezték.

7) K. M. panaszos ügyében továbbította a rendőrség a mobil csoport egyik r. zászlós rendfokozatú tagja által 2012. augusztus 9-én tett jelentést az intézkedés tapasztalatairól, amely a ruházatátvizsgálással kapcsolatban tartalmaz további információt. A r. zászlós szolgálatának ellátása során 23 óra 20 perc körüli időben egy a Eurogames 2012, Budapest rendezvényt megzavarni kívánó csoport felkutatására kapott utasítást. A rendőri egység 23 óra 30 perckor találkozott a panaszossal és társaival a Budapest, (...) rakpart, (...) híd pesti hídfőjénél.

A csoport tagjait a rendőrök az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontja alapján igazoltatás alá vonták. Abból a célból, hogy egy esetleges szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésének eszközeit felkutassák, ruházat- és csomagátvizsgálást is végrehajtottak, az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése alapján.

A r. zászlós az utasítás alapján végrehajtott átvizsgálás során higiéniai okokból orvosi gumikesztyűt használt, tekintettel arra, hogy egymást követően több intézkedés alá vont személy ruházatát és csomagját is ellenőrizni kellett. A gumikesztyű használatát az intézkedés alá vont személyek nagy számára való tekintettel az intézkedés alá vont személyek és a r. zászlós egészségügyi védelmét szolgálta.

A jelentésben foglaltak szerint az intézkedés alá vont személyek ruházat- és csomagátvizsgálását az intézkedéstaktikai képzések során elsajátított technikák alkalmazásával hajtották végre. Az intézkedés alá vont személyeket egyenként, az átvizsgálást

megelőzően tájékoztatták az intézkedés tényéről, majd felszólították őket, hogy a ruházatukban, zsebeikben, csomagjaikban lévő eszközöket, tárgyakat vegyék elő és mutassák be. A tényleges ruházatátvizsgálás ezt követően történt meg. Az ellenőrzés során az intézkedés alá vont személyek ruházatát nem bontották meg, senki nem vett le magáról semmit, és az öltözködés mindenkin pontosan úgy maradt, ahogyan azt az intézkedést megelőzően viselte. A r. zászlós az átvizsgálás közben a testhajlatok és különböző ruhadarabok átvizsgálását megelőzően is tájékoztatta az intézkedés alá vont személyeket arról, hogy mely ruhadarab és testhajlat átvizsgálása fog következni. A ruházatátvizsgálás a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően zajlott, azzal szemben az intézkedés helyszínén senki nem élt panasszal. Az intézkedés alá vont személyek ruházatából, illetve csomagjaiból szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésének eszköze nem került elő.

8) A rendőrség a 2012. augusztus 21-én kelt parancsnoki kivizsgálásban válaszolt a Testület által az ügyben érintett másik két panaszos, S. F. és V. K. panaszával kapcsolatban a rendőrséghez intézett megkeresésére, amely az alábbi jelen ügyben felhasználható többletinformációt tartalmazza.

Az intézkedés jogalapját, előzményeit illetően a parancsnoki kivizsgálás a fentiekben részletezett adatokat tartalmazza.

A telefonok IMEI szám rögzítésének jogalapjával, illetve annak körülményeivel kapcsolatban feltett kérdésekre a rendőrség azt a választ adta, hogy arra az Rtv. 29. § (6) bekezdése és 30. § (3) bekezdése alapján, az intézkedések alá vont személyek ruházatának és csomagjának átvizsgálása során került sor, az esetleges szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetése eszközeinek felkutatására irányult. Ennek keretén belül került sor a telefonok IMEI számának adminisztrálására és körözésben történő ellenőrzésére. Az IMEI számok ellenőrzése az esetek egy részében úgy zajlott, hogy az intézkedés alá vont személy a rendőr kérésére kivette az akkumulátort a készülékből. Itt hivatkozik a jelentés arra, hogy azokban az esetekben – így a jelen panaszos esetében is –, amikor az intézkedés alá vont személy nem volt hajlandó a telefon szétszedésére, a nyomógombok segítségével hívták elő a telefon IMEI számát. A parancsnoki kivizsgálás itt is tartalmazza azt, hogy az intézkedő rendőrök a készülékeket nem vették el, azok az intézkedés alá vont személyek birtokából nem kerültek ki, így azok „körözésben történő ellenőrzésére csak az adminisztráció útján kerülhetett sor”.

A parancsnoki kivizsgálás emellett rögzíti azt is, hogy a rendőri intézkedés a megkezdéstől a befejezésig kulturált, tisztelettudó, de határozott hangnemben zajlott le.

Az intézkedés során összesen 14 főt ellenőriztek, az 2012. június 29-én 23 óra 30 perctől 2012. június 30-án 0 óra 5 percig, azaz összesen 35 percig tartott.

9) A BRFK megküldte továbbá a panaszos igazoltatásáról kiállított RK lapot is, amelyen a panaszos születési helyét és idejét, valamint útlevél számát tüntették fel. A panaszos személyes adatain túlmenően az RK lapon rögzítették ruházatának leírását is, amely szerint a panaszos az intézkedés napján tarka inget, fekete mellényt, zöld térdnadrágot, fekete szandált és fekete oldaltáskát viselt. Emellett rögzítették azt is, hogy a panaszos haja és körszakálla ősz, valamint homlokán szemüveget viselt.

10) A BRFK rendelkezésre bocsátotta továbbá a panaszos által a 107-es segélyhívó számra intézett telefonos bejelentéséről készült iratanyagot. A BRFK (...) Osztályának osztályvezető helyettese a panaszos telefonos bejelentéséről 2012. július 27-én kelt levelében az alábbi megállapításokat tette.

Az osztályvezető helyettes a BRFK (...) Osztálya által rendelkezésére bocsátott jegyzőkönyv szerint megállapította, hogy a bejelentést 2012. június 29-én 23 óra 43 perckor a panaszos tette meg a (...) telefonszámról. A bejelentést T. Zs. r. tzls. fogadta, a bejelentő által elmondottakat intézkedési lapon rögzítette. A hangfelvétel és a felvett intézkedési lap alapján megállapítható, hogy a bejelentő panaszt tett azzal kapcsolatban, hogy elmondása szerint az ő és a vele egy társaságban tartózkodó személyek igazoltatása során az intézkedést foganatosító rendőrök azonosító száma a fényviszonyok miatt nem olvasható, illetve hogy az intézkedés során az igazolványukat elkérték, valamint a mobiltelefonjukat (az IMEI szám ellenőrzése miatt) szétszedették. A panaszos kifogásolta azt is, hogy nem kapott tájékoztatást az intézkedés okáról.

A jelentést készítő rendőr ezt követően rögzíti, hogy a kivizsgálás során megállapította, hogy a bejelentés idején a Budapesten megrendezett Eurogames 2012 rendezvények miatt fokozott ellenőrzés volt elrendelve, amelynek során mobil ellenőrző csoportokat állítottak fel, illetve Biztosítási Törzs működött. A bejelentéssel kapcsolatban D. K. r. alezredes ügyeletvezető a biztosítás parancsnokával történt egyeztetés és a helyszínen rögzített Mobil Vezetési Pont által közvetített felvétel megtekintése után a panaszost visszahívta és a fentiekről tájékoztatta. Az osztályvezető helyettes D. K. r. alezredes elmondása, valamint a felvétel és az internetes fájlmeegosztón talált videó megtekintése után megállapította, hogy az intézkedő rendőrök ruházata az előírásoknak megfelelő volt, végül pedig rögzíti, hogy a kivizsgálás során nem sikerült feltárnia olyan adatot, amely alapján az intézkedéssel kapcsolatban a Központi Ügyelet állományát fegyelmi vagy büntetőjogi felelősség terhelné.

11) A rendőrség mellékelte továbbá a panaszos által a 107-es segélyhívószámra intézett telefonbeszélgetésről készült két hangfelvételt, illetőleg a rendőrség által a panaszos irányába kezdeményezett telefonbeszélgetést.

a) Ugyan a megküldött hangfelvételből nem derül ki, de az arról felvett jegyzőkönyv alapján a panaszos 23 óra 43 perckor intézett hívást a 107-es segélyhívószámra. A hangfelvétel tanúsága szerint a panaszos elmondta, hogy a (...) híd pesti hídfőjénél tartózkodik társaival, ahol jelenleg rendőrök igazoltatnak. A rendőrök az állampolgárok táskájában turkálnak, az igazoltatott személyek telefonjaiból kiszedik a kártyákat. Emellett a panaszos kifogásolja azt is, hogy elkérték az igazolványát, azonban az igazoltatás okát nem közölték. A panaszos a telefonbeszélgetés során kéri, hogy küldjenek ki valakit tisztázni a helyzetet, mert az egész helyzet felháborító. A bejelentést kezelő rendőr ekkor megkérdezi a panaszostól, hogy mi az intézkedés oka, amire a panaszos azt válaszolja, hogy a kommunikáció nulla, és ismételten kéri, hogy küldjék ki a parancsnokot, mert az intézkedésnek jogi vonzatai lesznek. A beszélgetés végén a bejelentést kezelő rendőr a panaszos nevét kérdezi meg és rögzíti azt.

b) A hangfelvételtől készített jegyzőkönyv alapján 23 óra 47 perckor intézett hívást D. K. r. alezredes, aki közli a panaszossal, hogy kollégájától hallotta, hogy telefonon jelentette be a panaszát. A hangfelvételen ezt követően a panaszos elismétli a panaszát, amire a rendőr közli, hogy jelenleg közbiztonsági akció van folyamatban, igazoltatás esetén az intézkedés részét képezheti a ruházat-és csomagátvizsgálás, a rendőrök közbiztonságra veszélyes tárgyakat keresnek, amit a rendőrök „gondolom el is mondtak az intézkedés kezdetekor”. A panaszos erre azt feleli, hogy az intézkedő rendőrök nem közöltek velük semmit. A panaszos ezt követően ismételten felhívja a figyelmet arra, hogy a rendőrök azonosítója a fényviszonyok miatt egyáltalán nem látható, erre azonban az alezredes közli, hogy jelenleg a kamerákon keresztül látja, hogy a rendőrök ruházata a szabályoknak megfelelő, amire a panaszos közli, hogy a fémbilétán nem látszanak a számok, erre viszont a rendőr akként reagál, hogy a fémcsíkon a rendőr neve látható. A panaszos ekkor előadja, hogy jogsértő az intézkedés,

illetőleg a rendőrök nem adnak választ arra, hogy miért vesznek fel adatokat. A rendőr a panaszos ezen kifogására azt válaszolja, hogy nem érti pontosan a panaszos kifogásait, az igazolványt vissza fogja kapni, jelenleg lekérlik az adatokat, hogy azok szerepelnek-e a körözési rendszerben, illetőleg, hogy a panaszos természetesen megkérdezheti a rendőröktől a jelvéyszámukat. Befejezésképpen a rendőr tájékoztatja a panaszoszt, hogy az intézkedés ellen írásban élhet panasszal a rendőrségen vagy a Testületnél, illetőleg problémáit jelezheti a helyszínen intézkedő parancsnoknak is.

A beszélgetés hangneme nyugodt, udvarias.

12) A rendőrség a hangfelvétel kapcsán mellékelte továbbá az arról készült intézkedési lapot. Az intézkedési lap alapján a panaszos 23 óra 42 perckor tett bejelentést, az esemény rovatban foglaltak szerint a bejelentő elmondta, hogy gyalázatosnak tartja, hogy a (...) híd pesti oldalánál található aluljáróban igazoltatnak a rendőrök, sérelmezi továbbá, hogy az intézkedés már húsz perce tart.

Az intézkedési lapon a III. fázis, Visszajelentés adatai között az szerepel, hogy az ügyeletvezető a bejelentőnek megadta a tájékoztatást.

13) Megküldte a rendőrség a K. R. állományába tartozó S. É. r. őrmester által készített videofelvételeket. A felvételek, a rajtuk lévő – a rendőrség és a panaszos elmondásával megegyező – dátum és időpont feliratozás szerint, a (...) híd pesti hídfője alatti intézkedést 2012. június 29-én 23 óra 24 perc, és 2012. június 30-án 0 óra 30 másodperc között rögzítik.

A felvételek szinte kizárólag az intézkedés alá vont személyeket és az intézkedés egyes cselekményeit mutatják. Az intézkedés kezdete nem látható, így az akkor elhangzottak sem hallhatók a felvételen. 23 óra 24 percnél láthatóak az intézkedés alá vont csoport tagjai. Az aluljáróban a falnál, átlagos nyári ruhába öltözött fiatalember állnak és beszélgetnek, miközben a háttérből hallhatók az igazoltatással kapcsolatos szövegrészletek, a kép és a hang emiatt több esetben nem beazonosítható. Az aluljáró kijáratánál rendőrségi jelleggel ellátott mikrobusz, a másik oldalon egy sötét színű civil gépkocsi áll. Az intézkedés során hangos szót, ingerült megjegyzéseket nem lehet hallani, az intézkedés alá vontak részéről elhangzik egy-egy megjegyzés, ezek azonban semmiképpen sem sértőek vagy bántóak. A rendőrök hangneme udvarias, több esetben hallható, ahogyan a rendőr a nevét és rendfokozatát közli, illetve az intézkedéssel kapcsolatos panasz előterjesztésnek helyéről (ideértve a Testületet is) és a panasz benyújtásának határidejéről ad tájékoztatást.

A képsorokon a panaszos mintás ingben, mellényben és rövidnadrágban látható, az eseményekről folyamatosan fénykép vagy videofelvételt készít.

A felvételen elsősorban a ruházat- és csomagátvizsgálás, valamint a telefonok ellenőrzésének menete került rögzítésre. 23 óra 32 percnél egy világoszöld pólós fiatalembert kér arra a rendőr, hogy a telefonját szedje szét, mert annak IMEI számát rögzíteni kívánják. A zöld pólós fiatalembernek a rendőr elmondja, hogy hogyan kell szétszedni a telefont, végül azonban a rendőr szedi szét a készüléket aminek egy részét elviszi (23 óra 34 perc 25 másodperc) majd visszahozza (23 óra 35 perc 41 másodperc), és felajánlja segítségét az összerakáshoz. Egy fehér dzsekit viselő fiatalemberrel (23 óra 36 perc 53 másodperctől) közli a rendőr, hogy pakoljon mindent a zsebeiből, mert ruházatátvizsgálást fog végezni. A fiatalember a kérésnek eleget tesz, a zsebében lévő szokásos tárgyakat (kulcs, telefon, zsebkendő, igazolvány) a rendőri felszólítás szerint az aszfaltra helyezi. A dzsekit a rendőr külön is átvizsgálja, majd a neki háttal álló fiatalember ruházatát is.

23 óra 46 perc 15 másodperctől látható egy vékony testalkatú, fekete pólót, sötét nadrágot és tornacipőt viselő, félhosszú hajú fiatal hölgy ruházatátvizsgálása és telefonjának ellenőrzése. A táskátvizsgálását követően a fiatal nőnek az intézkedést végző rendőr nő odaszól, hogy telefonját még ne tegye el, mert arra még szükség lesz. Ekkor a hölgy kissé emelt hangon megkérdezi ennek okát, mire egy férfi rendőr veszi át az intézkedést, és közli, hogy fokozott ellenőrzés van érvényben, melynek keretében tárgykörözést hajtanak végre, illetve tájékoztatja arról is, hogy nem a telefonra, csak annak IMEI számára van szükség. A nő felháborodik, megkérdezi, hogy „mi a franc ez”, ilyen még soha nem volt sem vele, sem a többiekkel szembeni igazoltatásoknál. A rendőr azt mondja, hogy most alaposan csinálják a fokozott ellenőrzést, és megkérdezi a panaszost, hogy hallott-e a tárgykörözésről. A nő hangot ad felháborodásának, de eleget tesz a rendőri utasításnak, megpróbálja szétszedni a telefonját, de nem sikerül. Ezután oda akarja adni a rendőrnek, aki közli, hogy ő még annyira sem ért hozzá, végül a hölgy saját maga szedi szét a telefont, amelyet oda akar adni a rendőröknek. Ekkor kis tanácsalanság észlelhető az ott lévő két rendőr között, szemmel láthatóan egyikük sem akar nyúlni a szétszedett telefonért, végül egyikük elviszi (23 óra 49 perc 58 másodperc) valahová, majd 23 óra 50 perc 34 másodpercnél visszaadja. A nő méltatlankodik az eljárás miatt, szemmel láthatóan a telefonelvételnél lett ingerült és ennek hangot is ad („Miért őket vegzálják, miért nem a buzikat”). Végül a rendőr megköszöni az együttműködést, amelyre ő közli, hogy „nem vagyok együttműködő az ÁVO-sokkal”.

Ezt követően hasonló módon kezdődik a mellette álló fehér ruhás hölgy ruházatátvizsgálásának felvétele 23 óra 51 perc 12 másodpercnél. A táskájából ugyanúgy a földre kell pakolnia annak tartalmát, mint a többieknek, majd átvizsgálás után a rendőrök elkérik az ő telefonjának IMEI számát is. A fehér ruhás hölgy a szó szoros értelmében fogalkörömmel próbálja szétszedni telefonját, végül sikerül, kiveszi az akkumulátort és átadja a készüléket 23 óra 52 perc 56 másodpercnél. Közben 23 óra 52 perc 46 másodpercnél jól hallhatóan bediktálja a nevét, miközben egy rendőr fehér jegyzetkönyvvel a kezében áll és rögzíti az adatokat. A készüléket 23 óra 53 perc 30 másodpercnél kapja vissza.

A panaszos a felvételen többször feltűnik, azonban a vele szemben fogatosított intézkedés a nem látható.

14) BRFK (...) r. törzsőrmestere is készített videofelvételeket a történetekről. Első, néhány másodperces felvételen a rendőrök szolgálati gépjárművekkel hajtanak át a (...) hídon, és azt a csoportot keresik, amelynek tagjaként a panaszos sétált a rakparton.

A DVD-n fellelhető másik, 42 perc 20 másodperc hosszúságú felvételen az igazoltatások teljes terjedelmükben láthatóak. A felvétel kezdetén a csoportot rendőrök állítják meg, udvariasan „Jó estét kívánok”-kal köszönnek és valamennyi jelenlévő személyi igazolványát kérik. A rendőrök és az intézkedés alá vont személyek közötti párbeszéd egyes részletei nem hallhatóak beazonosíthatóan az első egy percben, azonban – feltehetően az intézkedés céljaként – elhangzik az is, hogy jelenleg fokozott ellenőrzés van érvényben. A panaszostól az intézkedő rendőr a felvétel 2. percében udvariasan kéri, hogy igazolja magát, amire a panaszos a teljes irattárcáját nyújtja át a rendőrnek, ekkor a rendőr ismételtén arra kéri a panaszost, hogy adja át a személyi igazolványát.

Ezt követően az egyik közelben álló intézkedés alá vont személy ki akarja venni a tárcából a panaszos igazolására alkalmas okmányát, azonban a panaszos felszólítja, hogy ne vegye ki, majd visszaszerezve társától ismételtén a teljes tárcát nyújtja át a rendőrnek. A rendőr közli a panaszossal, hogy nem fogja kivenni az okmányt, mivel az irattárcában más is van, és nem akarja, hogy utána a panaszos azt mondja, hogy a rendőrök valamit elvettek tőle. A rendőr

ekkor ismételten megkéri, hogy adja át személyi igazolványát, majd – a kb. egyperces huzavona után – a panaszos társai segítségével átad valamilyen dokumentumot (ez a felvételen már pontosan nem látszik). A panaszossal történő párbeszéd alatt elhangzó dialógusból kiderül az is, hogy ekkorra már mindenki átadta a szükséges okmányát a rendőröknek. Ezt követően az egyik intézkedés alá vont személy megkérdezi az egyik intézkedő rendőrtől, hogy mi az intézkedés oka, amelyre az jól hallhatóan közli, hogy a rendőrfőkapitány fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest területére.

A felvételen a személyi igazolványok átadását követően megkezdődik a ruházat- és csomagátvizsgálás, melyet egy járőrpár végez. A panaszos ruházatának átvizsgálása 34 perc 25 másodpercnél kezdődik, a rendőrök udvarias hangnemben közlik, hogy ruházatátvizsgálást fognak végrehajtani, illetőleg megkérik a panaszost, hogy szíveskedjen táskájának tartalmát az aszfaltra kipakolni. A panaszos ekkor valamennyi zsebéből (mellényből, nadrágból) kipakolja annak tartalmát, a ruházatátvizsgáláshoz az intézkedő rendőr gumikesztyűt használ. Az intézkedés maximálisan udvariasan zajlik, az egyik rendőr arra is figyelmezteti a panaszost, hogy zsebkendője helytelenül lett visszarakva, illetve, hogy vigyázzon, nehogy elhagyja.

A rendőrök ezt követően közlik a panaszossal, hogy a táskáját is átvizsgálják, amire a panaszos ki is pakolja táskájának tartalmát a földre. A gumikesztyűt viselő rendőr a panaszos ruházatát hajlataira, nadrágzsebeire is kiterjedően, alaposan átvizsgálja. Az intézkedés szakszerűen zajlik, a foganatosítás módja a szemérem sértő jelleget teljességgel nélkülözi. A rendőrök kéri a panaszos telefonját is ellenőrzésre, a párbeszéd közben pedig felvilágosítják arról, hogy az IMEI számot mely nyomógombok benyomásával lehet megtudni a nélkül, hogy a készüléket szét kelljen szedni. A panaszos együttműködően benyomja a megadott kódot, majd a telefonkészüléket átadja a mellette álló rendőrnek, aki az IMEI számot felírja, majd a telefont visszaadja a panaszosnak. Az intézkedés befejeztével a panaszos megkérdezi a vele szemben intézkedő rendőrök nevét, azonosítóját, azok válaszolnak neki, erről a panaszos füzetében jegyzetet készít. A videofelvételen jól látható az intézkedő rendőrök öltözete, amelyen könnyen felismerhető a jelvény, rangjelzés és állományjelzés. A felvételen az ismertetett részt megelőzően, és azt követően is a csoport többi tagja ruházatának és csomagjának átvizsgálása zajlik. Az intézkedés befejezésekor a rendőrök az intézkedés alá vont személyeket tájékoztatják a panasztételi lehetőségekről.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos igazoltatásának jogalapját, a szolgálati fellépés módját, a ruházat- és csomagátvizsgálás jogalapját és végrehajtásának módját, a panaszos telefonja adatainak rögzítését, valamint az intézkedő rendőrök ruházatának jogszabálynak való megfelelését.

A Testület a panaszeljárás során arra a megállapítása jutott, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében biztosított emberi méltósághoz, a VI. cikk szerinti személyes adatok védelméhez, és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

1) A Testület a panaszos beadványa alapján elsőként vizsgálat tárgyává tette a panaszos igazoltatásának jogalapját, valamint azt, hogy a rendőr a panaszos iratainak átadásakor az

Rtv.-ben foglalt szabályok betartásával járt-e el. A Testület emellett vizsgálta azt is, hogy lekérték-e a panaszos adatait a megfelelő nyilvántartásokból.

A) Az igazoltatás jogalapját a Testület a következőkben vizsgálta.

A panaszos elmondása alapján az intézkedés napján barátaival békésen haladtak a járdán az alsó rakparton, amikor 23 óra 17 perckor arra lettek figyelmesek, hogy a belváros felől két rendőrségi gépkocsi közeledik, amelyek röviddel ezután a panaszos álláspontja szerint a közlekedés szabályait figyelmen kívül hagyva megfordultak, majd nagy sebességgel elhajtottak a belváros irányába.

A panaszos társaival 23 óra 25 perckor érkezett meg a (...) híd pesti hídfőjéhez. A híd alatti BRFK-s mikrobusból, valamint két rendőrségi jelzéssel ellátott személygépkocsiból kiszállva kb. 30 rendőr állta körbe őket, és az intézkedés tényének, okának, céljának közlése nélkül a panaszost és társait irataik átadására szólították fel.

A rendőrségi iratok közül a jelentés és a parancsnoki kivizsgálás mind az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontját, mind az Rtv. 30. § (1) bekezdését megjelöli a panaszos igazoltatásának jogalapjaként. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott videofelvételen többször is elhangzik a rendőrök részéről a fokozott ellenőrzésre történő hivatkozás egyrészt az igazoltatás, másrészt a telefonok ellenőrzése kapcsán.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani [a) pont].

Az Rtv. 30. § (1) bekezdése pedig a következőképpen rendelkezik: a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

A Testület e körben hivatkozik az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére is, melynek alapján a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Testület a rendelkezésre álló dokumentumok, mindenekelőtt Budapest Rendőr-főkapitányának a II. részben ismertetett egyedi utasítása alapján a panaszos igazoltatását elsősorban az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdése alapján vizsgálta.

A Szolgálati Szabályzat 26. §-ának (1) bekezdése az Rtv. fent idézett, fokozott ellenőrzésre vonatkozó szakaszát kifejtve kimondja, hogy a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése pedig azt is rögzíti, hogy a fokozott ellenőrzés végrehajtását

- a) az ország egész területén vagy több megye illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató,
- b) illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a bűnügyi igazgató, a rendészeti igazgató, a Budapesti Rendőr-főkapitányság illetékességi területén a bűnügyi vagy a rendészeti helyettes, a rendőrkapitány vagy az ügyeletes vezető, a határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá
- c) a hatáskörük szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a K. R. parancsnoka vagy a Terrorelhárítási Központ főigazgatója rendelheti el.

A jogszabályi háttér – ahogyan arra a Testület korábbi állásfoglalásaiban már számos alkalommal utalt – meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával foganatosítható rendőri intézkedéseknek, ezen belül is elsősorban az igazoltatásnak. Ennek keretében az állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az igazoltatás konkrét okainak meglétét, mint egy olyan igazoltatás során, amelyet saját kezdeményezésre, az Rtv. 29. §-a alapján foganatosítanak, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent.

Ez a felhatalmazás ugyanakkor nem korlátlan, hiszen a fokozott ellenőrzés is célhoz kötött rendőri intézkedés, amely cél érvényre juttatása a fokozott ellenőrzés jegyében végrehajtott intézkedéseknek is keretet szab. Vizsgálható tehát, hogy a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított konkrét igazoltatás nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében.

A Budapest Rendőr-főkapitánya által kibocsátott egyedi utasítás egyértelműen meghatározta a fokozott ellenőrzés célját. Az utasítás kibocsátásának indoka kifejezetten a fővárosban az intézkedés idején zajló EuroGames rendezvény, valamint az azt követő LMBT fesztivál volt, tekintettel arra, hogy a korábbi években a másságukat nyíltan felvállaló személyeket különböző szélsőséges csoportok rendszeresen zaklatták. A fokozott ellenőrzés elrendelésének alapjául a konkrét rendezvények kapcsán a közbiztonság fenntartása, valamint a jogellenes cselekmények megelőzése szolgált.

A jelentésekből kitűnik, hogy a rendőrség tudomására jutott bűnügyi információk szerint egy szélsőséges csoport meg akarta zavarni a EuroGames rendezvény résztvevőinek szervezett hajókirándulást, ezért a H. Zs. r. főhadnagy által vezetett alegység parancsot kapott ezen csoport felkutatására. Ennek megtörténte után vonta intézkedés alá azt a csoportot a rendőri egység, amelynek a panaszos is tagja volt.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség tudomására jutott adatok intézkedési kötelezettséget keletkeztettek, az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdése pedig, a rendezvény biztonságos lebonyolítása érdekében kiadott, fokozott ellenőrzést elrendelő egyedi utasítás fényében kétségtől megfelelő jogalapot biztosított a panaszos igazoltatásához, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatai védelméhez fűződő joga az igazoltatás vonatkozásában.

Tekintettel arra, hogy az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdése alapján a Testület az igazoltatás jogszerűségét már megállapította, külön vizsgálatot arra nézve, hogy az Rtv. 29. § (1)

bekezdésének a) pontja (amelyet a jelentések szintén megjelölnek) alapul szolgálhatott volna-e az intézkedéshez, már nem folytatott le.

B) A panaszos beadványában előadta, hogy igazoltatásakor a rendőr felé nyújtotta az útlevelét, amit a rendőr nem vett el, hanem azt kérte a panaszostól, hogy vegye ki az okmányt a tokból. A panaszos jelezte, hogy nem kíván eleget tenni a rendőr kérésének, mivel így is látszanak az adatai, és hangosan közölte, hogy átadja az útlevelét. A rendőr ekkor a panaszos elmondása szerint „gép módjára ismételtetni kezdte: személyi igazolványt, személyi igazolványt”. Megjegyzi a panaszos, hogy a rendőrt az zavarta, hogy az útlevéllel együtt a tartóban volt a panaszos belépője a Fővárosi Törvényszékre és az újságírói igazolványa.

A II. 14) pontban részletesen ismertetett videofelvétel tanúsága szerint a panaszostól az intézkedő rendőr udvariasan kéri, hogy igazolja magát, amire a panaszos a teljes irattárcáját nyújtja át a rendőrnek, ekkor a rendőr ismételten arra kéri a panaszost, hogy adja át a személyi igazolványát. Ezt követően az egyik közelben álló, intézkedés alá vont személy ki akarja venni a tárcából a panaszos igazolásra alkalmas okmányát, azonban a panaszos felszólítja, hogy ne vegye ki, majd visszaszerezve társától az iratait ismételten a teljes tárcát nyújtja át a rendőrnek. A rendőr közli a panaszossal, hogy nem fogja kivenni az okmányt, mivel az irattárcában más is van, és nem akarja, hogy utána a panaszos azt mondja, hogy a rendőrök valamit elvettek tőle. A rendőr ekkor ismételten megkéri a panaszost, hogy adja át személyi igazolványát, majd – kb. 1 perces huzavona után – a panaszos társai segítségével átadj valamit (ez a felvételen már pontosan nem látszik). A panaszossal történő párbeszéd alatt elhangzó dialógusból kiderül az is, hogy ekkorra már mindenki átadta a szükséges okmányát a rendőröknek.

Az Rtv. 29. § (2) bekezdése alapján az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.”

A Szolgálati Szabályzat 25. § (1) bekezdése alapján az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát.

A panaszos beadványából nem teljesen világos, hogy a rendőr hangnemét nem tartotta-e megfelelőnek (ugyanis akkor, amikor a panaszos a rendőr felé nyújtotta irattartóját, a rendőr három alkalommal elismételte, hogy a panaszos személyi igazolványát kéri), vagy azt kifogásolta, hogy a rendőr nem vette át a panaszostól az irattartót.

A rendelkezésre álló videofelvétel alapján e tekintetben a rendőr az ismertetett jogszabályi rendelkezéseket betartásával járt el, ugyanis – amint az a Szolgálati Szabályzat fent hivatkozott rendelkezéséből kitűnik – igazoltatás esetén a rendőr felhatalmazása olyan okmány elkérésére terjed ki, amely az érintett személyazonosságát megfelelően igazolja. Az, hogy az eljáró rendőr nem akart a panaszostól olyan iratokat átvenni, amelyek elkérésére nincs felhatalmazása (tehát a felhatalmazásának korlátait maximálisan betartva kívánt eljárni), alapjogsértésnek értelemszerűen nem tekinthető.

Emellett a videofelvétel tanúsága szerint a rendőr hangneme megfelelő volt. Valóban három alkalommal hívta fel a panaszost igazolványának átadására, azonban ennek oka az volt, hogy

a panaszos nem volt hajlandó irattartójából elővenni a személyazonosság igazolására alkalmas igazolványát.

Fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedő rendőr által a panaszos igazoltatása során tanúsított hangnem nem sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát, a panaszos irattartója átvételének megtagadása pedig nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.

C) Panaszos előadása alapján nem észlelte, hogy bármelyik rendőr lekérte volna adatait a Schengeni Információs Rendszerből, a körözési nyilvántartásból, így álláspontja szerint ismeretlen okból és céllal rögzítették írásban személyes adatait, meglátása szerint készletező adatgyűjtés okán igazoltatták.

Az intézkedésről készült rendőri jelentés utal az intézkedést vezető H. Zs. r. fhdgy. által készített jelentésre, amely szerint az intézkedés alá vont személyek és egyéb adatok KIR, illetve SIS rendszerben történő ellenőrzését a (...) tagállomás állománya hajtotta végre, amely a körözési rendszerben nem jelentett találatot. Utal a jelentésben arra is, hogy amennyiben akár személy, akár tárgy, jelen esetben mobiltelefon szerepelt volna valamelyik rendszerben, az egyéb személyes szabadságot korlátozó intézkedést vont volna maga után.

A Szolgálati Szabályzat az Rtv. igazoltatásra vonatkozó fent ismertetett rendelkezéseit a 25. §-ban azzal egészíti ki, hogy az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága vagy az igazoltatott személyazonossága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel, felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, valamint – szükség szerint – a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban vagy az okmány-nyilvántartásban [25. § (1)]. A (2) bekezdés alapján az igazoltatás során meg kell állapítani az igazoltatott személyazonosságát, és – akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltató lapon rögzíteni kell az igazoltatottnak az Rtv. 29. § (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

A rendőrség jelentésében utalt arra, hogy a panaszos által hiányolt, a Szolgálati Szabályzat 25. §-ában részletezett ellenőrzés megtörtént, a Testületnek pedig nem volt oka kétségbe vonni, hogy a lekérdezés valóban megtörtént.

A Testület több korábbi állásfoglalásában rögzítette [lásd pl. a 213/2009 (VII.8.)] számú állásfoglalást], hogy amennyiben a rendőrség a lekérdezésre tekintettel rögzíti az adatokat (annak érdekében, hogy utóbb nyomon követhető legyen, hogy melyik rendőr és milyen célból kezdeményezett lekérdezést), úgy az adatrögzítés nem tekinthető alapjogsértőnek, mivel ilyen esetben az adatrögzítés az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 14. és 15. §-aiban foglalt jogosultságok érvényesítéséhez szükséges. (A 14. § szerint az érintett kérelmezheti az adatkezelőnél tájékoztatását személyes adatai kezeléséről, a 15. § (1) bekezdése értelmében pedig az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az érintett általa kezelt adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról.)

A Testület ezért úgy foglalt állást, hogy az adatrögzítés nem jelentette a panaszos személyes adatai védelméhez fűződő jogának megsértését.

2) A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök nem közölték az intézkedés tényét és célját. A panaszos kifogásolja továbbá azt is, hogy a rendőrök egyikén sem volt láthatóan elhelyezve tépőzáras azonosító szám, a fém jelvényeken lévő kisméretű számok pedig a megvilágítási körülmények miatt nem voltak olvashatók. Társai közül ráadásul többen eredménytelenül érdeklődtek a rendőrök nevei, rendfokozata iránt. A panaszos emellett beadványában előadja azt is, hogy az igazolványát visszaadó rendőr (neve, azonosító száma megadva) adatait az intézkedés megkezdése után kb. 40 perccel közölte.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése alapján „a rendőrt az intézkedés során a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye [...] igazolja”, míg a (2) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. A (3) bekezdés alapján a rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. A (4) bekezdés alapján ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A Szolgálati Szabályzat 5. §-a a fenti szabályokat az alábbiakkal egészíti ki. Az 5. § (1) bekezdés alapján az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszagnak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A (2) bekezdés szerint a rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel az (1) bekezdésben meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek egyenruha-ellátásra jogosult személyi állományának ruházati és öltözködési szabályzatáról, valamint a különleges foglalkoztatási állomány ruházati-, fegyverzeti-, kényszerítőeszköz és világítástechnikai felszereléséről szóló 71/2011. (XII. 31.) BM rendelet 55. § (1) bekezdése alapján a rendőrségi hímzett azonosító a szolgálati azonosító jelvény számát tartalmazó ruházati felszerelés, amely a gyakorló öltözetet viselő állomány részére, valamint a szolgálati azonosító jelvény láthatóságát nem biztosító felszerelés viselése esetén biztosítja az egyenruhát viselő állomány azonosíthatóságát.

A (2) bekezdés szerint a rendőrségi hímzett azonosítót

a) a 10M egységes rendészeti gyakorló zubbonyon jobb oldalt, a zseben, középen a húzózár fölött,

b) a 10M egységes rendészeti gyakorló dzsekin jobb oldalt, a „RENDŐRSÉG” felirattal egyvonalban, középen, vagy

c) a testvédőn jobb oldalt a mellvonal magasságában, középen kell viselni.

A Testület a név és azonosító szám közlésének a panaszos beadványában foglaltakra való tekintettel jelen panaszügy kapcsán különös jelentőséget tulajdonított, figyelembe véve, hogy az intézkedés az esti órákban zajlott.

A jelentésben foglaltak szerint az intézkedés megkezdésekor közölték az intézkedés alá vont személyekkel, hogy fokozott ellenőrzés keretében kerül sor igazoltatásukra, valamint ruházatuk átvizsgálására, amit megelőzött az is, hogy H. Zs. r. fhdgy. közölte az Rtv. 20. § (2) bekezdésében megkövetelt információkat.

A parancsnoki kivizsgálás rögzíti azt is, hogy az igazoltatást a Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bekezdése és 25. § (1) bekezdése alapján szakszerűen hajtották végre.

A parancsnoki kivizsgálás utal továbbá arra is, hogy az intézkedés szabályszerűségét e tekintetben maga a panaszos is megerősíti beadványában azzal, hogy elismeri, hogy N. T. r. ftörm. a panaszos iratainak visszaadásakor – előzőleg közöttük személyes kapcsolat nem volt – eleget tett tájékoztatási kötelezettségének.

A rendőrök öltözetével, illetőleg az azonosító szám láthatóságával kapcsolatban a jelentés azt rögzíti továbbá, hogy az intézkedést megelőzően az útba indítás és az eligazítás során az egyenruhás állomány öltözetét ellenőrizték, az megfelelt az Rtv., valamint a 71/2011 (XII.31.) BM rendelet vonatkozó rendelkezéseinek. Az időjárásra tekintettel az állomány zubbonyt nem viselt, a szolgálati azonosító jelvények kivétel nélkül a bevetési póló bal mellrészén e célra elhelyezett zsebtakarón voltak elhelyezve. A jelentésben foglaltak szerint maga a panaszos is ezt a tényt erősíti meg azzal, hogy panaszában leírja, hogy a fém jelvényeken lévő számokat a fényviszonyok miatt nem tudta leolvasni. A jelentés hivatkozik továbbá a fent említett BM rendelet 55. §-ára, amelynek alapján a bevetési póló nem tartozik azon egyenruházati termékek közé, amelyeken kötelező jelleggel el kell helyezni a hímzett azonosítót.

A jelentésben foglaltak szerint az intézkedés során az állomány felsőruházataként bevetési pólót határoztak meg, amelyen minden esetben van szolgálati azonosító jelvény, ennek megfelelően a rendőrök öltözete szabályszerű volt az intézkedés során, amely tényt – a jelentésben foglalt álláspont szerint – alátámasztja egy, a jelentésben hivatkozott fájlmegosztóra feltöltött videó tartalma is.

A panaszos és a rendőrség által tett, egymásnak ellentmondó nyilatkozatok mellett jelen panasz vizsgálatakor a Testület rendelkezésére állt az intézkedésről készült, 14) pontban ismertetett videofelvétel. A felvétel tanúsága szerint a rendőrök az intézkedés megkezdésekor napszaknak megfelelően köszöntek, majd elkérték a csoport tagjainak személyi igazolványait. Ezt követően nem azonosíthatóak be tisztán a rendőrök és az intézkedés alá vont személyek közötti párbeszéd, azonban az elhangzik, hogy fokozott ellenőrzés van. Ezt követően a panaszos igazoltatása után a videofelvételen látható, hogy a csoport egyik tagja megkérdezi, hogy mi az intézkedés oka, amire az egyik intézkedő rendőr közli, hogy a rendőrfőkapitány által egész Budapest területére elrendelt fokozott ellenőrzés. Az intézkedés befejeztével a panaszos megkérdezi a vele szemben intézkedő rendőrök nevét, azonosítóját, azok válaszolnak neki, erről a panaszos füzetében jegyzetet készít. A videofelvételen jól látható az intézkedő rendőrök öltözete, amelyen könnyen felismerhető a jelvény, rangjelzés és állományjelzés. Az intézkedés befejezésekor a rendőrök az intézkedés alá vont személyeket tájékoztatják a panasztételi lehetőségekről.

A Testületnek tehát abban kellett állást foglalnia, hogy a rendőrök eleget tettek-e azonosítási, illetőleg tájékoztatási kötelezettségüknek. A Testület mindenekelőtt a fentebb ismertetett BM rendelet, illetőleg a rendelkezésre álló videofelvétel alapján arra a megállapításra jutott, hogy

az intézkedő rendőrök öltözete megfelelt a jogszabályi előírásoknak, ideértve, hogy a fent hivatkozottak szerint a tépőzáras azonosító viselése jelen esetben szükségtelen volt, valamint, hogy a videofelvétel tanúsága szerint az intézkedő rendőrök öltözetén könnyen felismerhető volt a jelvény, rangjelzés és állományjelzés. Ez utóbbival kapcsolatban megjegyzi a Testület azt is, hogy amennyiben a fényviszonyok a könnyebb olvashatóságot nem is tették lehetővé (amit a Testület a felvétel alapján nem tud maradéktalanul megítélni), az bizonyos, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőrök megadták a szükséges adatokat, hiszen a videofelvétel végén látható, hogy a panaszos noteszébe jegyzi le a rendőrök által – kérésére – lediktált neveket és azonosító számokat.

A Testület a rendelkezésre álló videofelvétel alapján azt is megállapította, hogy az intézkedés tényét és célját az intézkedő rendőrök közölték, ugyanis a 14) pontban részletezett videofelvétel tanúsága szerint az intézkedés kezdetekor a rendőrök köszönnek, majd közlik, hogy igazoltatni fogják a csoport tagjait és azonnal kéri a jelenlévőket, hogy vegyék elő személyi igazolványaikat, ezt követően pedig a felvételen két alkalommal is elhangzik, hogy fokozott ellenőrzés van. Mivel a Testület az 1) pontban kifejtettek szerint úgy ítélte meg, hogy a fokozott ellenőrzés megfelelő jogalapként szolgált az intézkedésre, e körben az igazoltatás céljára vonatkozó tájékoztatást is elégségesnek fogadta el.

A Testületnek emellett vizsgálnia kellett azt is, hogy a rendőrök eleget tettek-e azonosítási kötelezettségüknek. A Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az intézkedés megkezdése előtt az eljáró rendőrök közölték-e nevüket, azonosító számukat, ugyanis a videofelvétel elején elhangzott párbeszédnek nem azonosíthatóak be egyértelműen. E körben azonban a Testület értékelte, hogy az intézkedés befejezésekor a panaszos kérdésére az öt körülvevő rendőrök valamennyien közölték nevüket és azonosító számukat, és ezeket a panaszos fel is jegyezte, amit igazol az is, hogy panaszában névvel és számmal hivatkozott az öt igazoltató rendőrré.

A fentiekre tekintettel az igazoltatás tényének és céljának közlése kapcsán a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérült, az intézkedő rendőrök azonosítási kötelezettsége tekintetében pedig a rendelkezésre álló adatok alapján az alapjogsértés nem megállapítható.

3) Kifogásolta a panaszos, hogy a rendőrök a ruházatát és táskáját átvizsgálták, aminek során a táska tartalmát megalázó módon az aszfaltra kellett kipakolnia.

A jelentésben foglaltak szerint az intézkedés alá vont személyek ruházatának és csomagjainak átvizsgálását az intézkedéstaktikai képzések során oktatott technikák alkalmazásával hajtották végre. Az intézkedés alá vont személyt felszólították, hogy a ruházatában, zsebeiben, csomagjaiban lévő eszközöket, tárgyakat vegye elő és mutassa be, ezt követően a kellő biztosítás mellett az intézkedés alá vont személy teljes ruházatát és csomagját átvizsgálták. A jelentés rögzíti továbbá azt is, hogy az intézkedő rendőröknek nem felróható az, hogy a rendőrségnél nincs rendszeresítve „asztalszerű alkalmatosság”.

Az Rtv. 29.§ (6) bekezdése alapján a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi. A fokozott ellenőrzésre vonatkozó 30. § (2) bekezdése alapján a rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat. A (3) bekezdés szerint a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény

megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

A fenti rendelkezések nem teszik kötelezővé a rendőr számára fokozott ellenőrzés esetén a ruházat- és csomagátvizsgálást, annak – indokolt esetben – csak a lehetőségét teremtik meg. A Testület – mérlegelve az egyedi utasításban hivatkozott korábbi tapasztalatokat, a rendőrség bűnügyi információit, a panaszosnak (és társainak) a rendezvény résztvevőivel szembeni tiltakozási szándékát –, **úgy ítélte meg, hogy a rendőrök kellő joggalappal foganatosították a ruházat és csomagátvizsgálást, ezért az intézkedéssel összefüggésben nem sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő joga.**

Ugyanakkor ezen intézkedés végrehajtásánál is figyelembe kell venni az Rtv. 15. § (1) bekezdésében megfogalmazott általános arányossági követelményt, amely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A videofelvételeken is jól látható, ahogy a panaszosnak (és társainak) a táskájában lévő személyes tárgyait, valóban megalázó módon, az aluljáró erősen szennyezett aszfaltburkolatára kellett kipakolnia. Figyelembe véve azt, hogy a rendőröknek több gépjármű – köztük egy mikrobusz – is rendelkezésére állt az intézkedés során, a Testület álláspontja szerint elvárható lett volna, hogy a minimális higiénias feltételeket is biztosítva, a járművek rakterének igénybevitelével hajtsák végre a csomagok tartalmának átvizsgálását.

Fentiek okán a Testület megállapítása szerint, a csomagátvizsgálás végrehajtásának módja a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelmét eredményezte.

4) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy a rendőrök szétszedték a jelenlévők telefonkészülékeit, és felírták azok IMEI számait. Egyik rendőr a panaszost is megszólította, és kérte, hogy vegye ki az akkumulátort a telefonjából. A panaszos közölte a rendőrrel, hogy nem tesz eleget a kérésének, mivel a rendőri eljárást jogellenesnek tartja, végül azonban, „a rendőrök által keltett kényszer, zsarolás hatására” a panaszos akarata ellenére – a készülék szétszedése nélkül – kikérte az IMEI számot, és megadta a rendőrnek, amit utóbbi írásban rögzített.

A Testület elsőként a panaszos telefonja adatainak rögzítésére vonatkozó intézkedés jogszerűségét vizsgálta és az alábbi megállapításokra jutott.

Az intézkedést foganatosító egység vezetője H. Zs. r. főhadnagy jelentésében úgy fogalmazott, hogy mivel fokozott ellenőrzés volt elrendelve az adott időre, a mobiltelefonok IMEI számának ellenőrzését és rögzítését is elkezdték. Jelentése végén a r. főhadnagy megjegyzi, hogy a fokozott ellenőrzésre tekintettel nem volt „életszerűtlen” számára a mobiltelefonok ellenőrzése és számának rögzítése, hiszen – álláspontja szerint – a maradéktalan rendőri intézkedés végrehajtásához ez is hozzátartozik.

A jelentés szerint az Rtv. 29. § (6) bekezdése és 30. § (3) bekezdése alapján vizsgálták át a csoport résztvevőinek ruházatát és csomagját, ennek célja az esetleges szabálysértés, vagy bűncselekmény elkövetéséhez szükséges eszközök felkutatása volt. Ennek keretein belül került sor az intézkedés alá vontaknál, így a panaszosnál „feltalált mobiltelefon IMEI számának adminisztrálására és körözésben történő ellenőrzésére”. A jelentés tartalma szerint

az intézkedés alá vont személyekre vonatkozóan a KIR, illetve SIS rendszerben nem találtak adatot. Az IMEI számok rögzítésével kapcsolatban a panaszos azon kifogásaira, miszerint a rendőrök agresszív, fenyegető viselkedésének hatására, akarata ellenére hívta elő telefonjából annak IMEI számát, a jelentés azt rögzíti, hogy a jogszerű intézkedések során az eljáró rendőr részéről elhangzó utasítások, együttműködésre történő felszólítások nem tekinthetők a panaszos által leírt magatartásnak, továbbá – figyelemmel az Rtv. 19. § (1) bekezdésében foglaltakra – azoknak mindenki köteles magát alávetni.

A BRFK Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály Járőrszolgálati Osztályának vezetője 2012. július 31-én kelt jelentésében kifejtette, hogy az intézkedés során a rendőrök két fajta lehetőséget kínáltak fel az intézkedés alá vont személyeknek az IMEI számok ellenőrzésére. Az intézkedés alá vont személyek billentyűkód beütésével hívhatták elő IMEI számaikat a készülékekből, illetve a telefon hátlapjának levételét, szükség esetén pedig az akkumulátor kivételét követően a készülékben elhelyezett hitelesítő címkéről le is olvashatták. Az intézkedést végrehajtó alegység parancsnoka arra már nem emlékezett, hogy melyik intézkedés alá vont személy melyik módszert választotta, azonban azt egyértelműen állította, hogy a telefonok szétszedését nem a rendőrök, hanem az intézkedés alá vont személyek végezték.

A 14) pontban részletesen ismertetett videofelvétel tanúsága szerint a ruházátvizsgálás befejeztével a rendőrök kérték a panaszos telefonját is ellenőrzésre, a párbeszéd közben pedig felvilágosították arról, hogy az IMEI számot mely nyomógombok benyomásával lehet megtudni a nélkül, hogy a készüléket szét kellene szedni. A panaszos együttműködően benyomta a megadott kódot, majd a telefonkészüléket átadta a mellette álló rendőrnek, aki az IMEI számot felírta, majd a telefont visszaadta a panaszosnak.

Az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

Az Rtv. 30. §-ának már idézett (3) bekezdése szerint a rendőrség jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

A Testület fentiekben már megállapította, hogy a fokozott ellenőrzésre vonatkozó törvényi rendelkezések alapján a rendőrök kellő jogalap birtokában igazoltatták a panaszoszt, úgyszintén kellő jogalappal rendelkeztek a ruházat- és csomagátvizsgálásra is. Az Rtv. 30. §-ának rendelkezései – és az annak alapján kiadott egyedi utasításban meghatározott célok – azonban csak a közbiztonságra veszélyes tárgyak felkutatását teszik lehetővé, a mobiltelefon azonban ilyennek semmiképpen sem tekinthető.

Ugyancsak nem fogadható el a telefonok ellenőrzésének jogalapjaként a konkrét esetben az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése sem, mert a ruházat- és csomagátvizsgálásra való felhatalmazás nem terjed ki egy szokásos használati tárgy – időleges – elvételére és adatainak rögzítésére. Amennyiben a panaszossal szemben felmerült volna bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja, úgy személyi szabadságot korlátozó intézkedés egyidejű foganatosítása mellett, sor kerülhetett volna a megfelelő jogszabályi rendelkezések alapján

valamely tárgy – adott esetben a mobiltelefon – visszatartására, lefoglalására, majd az adatainak rögzítésére, azonban a panaszossal szemben ilyen gyanú nyilvánvalóan nem merült fel.

Ezért megállapítható, hogy a panaszos mobiltelefonja adatainak megismerése és rögzítése jogszerűtlenül történt, ami a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatai védelméhez való jogának sérelmét eredményezte.

A Testület emellett azonban a rendelkezésre álló videofelvétel alapján arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedő rendőrök magatartása a panaszos telefonja adatainak rögzítése során egyáltalán nem volt fenyegető, agresszív, illetőleg a képsorok alapján az intézkedés ezen pontján a panaszos is együttműködött a rendőrökkel. Ebből következően a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök által az intézkedés ezen szakaszában tanúsított hangnem tekintetében nem sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő joga.

5) A Testület végül vizsgálta azt is, hogy a panaszos által az intézkedés jogszerűtlenségével összefüggésben a 107-es segélyhívó számra kezdeményezett telefonhívással kapcsolatban sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

A panaszos előadása alapján 23 óra 40 perc körüli időben a mobiltelefonjáról felhívta a rendőrség 107-es segélyhívó telefonszámát „a tömegesen elkövetett bűncselekmény megakadályozása érdekében”, de semmiféle intézkedés nem történt. Pár perc elteltével a rendőrségről visszahívták a panaszost, előadása szerint a telefonáló „még azt is hazudta”, hogy a helyszínen lévő rendőrök ruhájára van kihelyezve tépőzáras azonosító szám.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Testület megkeresésében kérte a rendőrségtől a panaszos által kezdeményezett, valamint az ő irányába intézett telefonhívások hanganyagának megküldését is.

A II. 11) pontban részletezettek szerint a panaszos 23 óra 43 perckor intézett hívást a 107-es segélyhívó számra, amelynek során valamennyi, a panaszban ismertetett kifogását közölte a bejelentést kezelő rendőrrel. A beszélgetés végén a bejelentést kezelő rendőr megkérdezte és rögzítette a panaszos nevét.

A rendőrség mellékelte továbbá a rendőrség által a panaszos visszahívásának hanganyagát is. D. K. r. alezredes 23 óra 47 perckor hívta fel a panaszost. Közölte vele, hogy közbiztonsági akció van folyamatban, igazoltatás esetén az intézkedés részét képezheti a ruházat-és csomagátvizsgálás, a rendőrök közbiztonságra veszélyes tárgyakat keresnek, amelyet a rendőrök „gondolom el is mondtak az intézkedés kezdetekor”. A panaszos erre közölte, hogy az intézkedő rendőrök nem tájékoztatták őket semmiről.

A panaszos ezt követően ismételt felhívta a figyelmet arra, hogy a rendőrök azonosítója a fényviszonyok miatt egyáltalán nem látható, erre azonban az alezredes közölte, hogy jelenleg a kamerákon keresztül látja, hogy a rendőrök ruházata a szabályoknak megfelelő, amire a panaszos közli, hogy a fémbilétán nem látszanak a számok, erre viszont a rendőr akként reagál, hogy a fémcsíkon a rendőr neve látható. A panaszos ekkor előadja, hogy jogsértő az intézkedés, illetőleg a rendőrök nem adnak választ arra, hogy miért vesznek fel adatokat. A

rendőr erre azt válaszolja, hogy nem érti pontosan a panaszos kifogásait, az igazolványt vissza fogja kapni, jelenleg lekérlik az adatokat, hogy azok szerepelnek-e a körözési rendszerben, illetőleg, hogy a panaszos természetesen megkérdézheti a rendőröktől a jelvéyszámukat. Befejezésképpen a rendőr tájékoztatja a panaszost, hogy az intézkedés ellen írásban élhet panasszal a rendőrségen vagy a Testületnél, illetőleg problémáit jelezheti a helyszínen intézkedő parancsnoknak is. A beszélgetés hangneme nyugodt, udvarias.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a panaszost a hívását követő pár perc elteltével visszahívták, és a hívást intéző r. alezredes a panaszos egyes kifogásaira röviden reagált is, valamint az igazoltatás jogalapjaként hivatkozott a folyamatban lévő „közbiztonsági akcióra”. A r. alezredes emellett tájékoztatást is nyújtott valamennyi panasztételi lehetőségről.

Fentieket összefoglalva, a panaszos bejelentése konkrétan egy rendőri intézkedésre vonatkozott, telefonhívását követően nem sok idő elteltével visszahívták és a hívást intéző rendőr az általa ismert és jogszerűnek ítélt intézkedéssel kapcsolatban tájékoztatást nyújtott a panaszosnak, valamint a lehetséges jogorvoslati lehetőségeket is közölte vele.

A Testület ez alapján arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos által tett telefonos bejelentés kapcsán nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, mivel bejelentését a rendőrök rögzítették, további intézkedésképpen rövid időn belül visszahívták, és a panaszost megkereső rendőr ismertette a panaszossal a felsorolt panaszokkal kapcsolatos álláspontját. Önmagában az, hogy ez az álláspont a panaszoséval (vagy akár a Testület utóbb megfogalmazott álláspontjával) nem egyezett, nem vet fel alapjogsértést, hiszen az éppen a panasz eljárás (amelynek lehetőségére a visszahívást kezdeményező rendőr felhívta a panaszos figyelmét) funkciója, hogy a rendőrség és az intézkedéssel érintett személy között az intézkedés jogszerűségével kapcsolatos jogvitát eldöntse.

IV.

A Testület megállapítása szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga és személyes adatai védelméhez fűződő joga az igazoltatás és az adatok rögzítése, valamint emberi méltósághoz való joga az igazoltatás fogantatosításának módja, továbbá a ruházat- és csomagátvizsgálás jogalapja tekintetében. Az Rtv. 20. §-ában előírt kötelező tájékoztatási elemek elhangzásával, illetőleg a panaszos által a 107-es segélyhívó számon tett bejelentéssel összefüggésben a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga szintén nem sérült, illetőleg a jogsértés nem volt megállapítható. Megállapította ugyanakkor a Testület a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelmét a csomagátvizsgálás végrehajtásának módja, valamint a tisztességes eljáráshoz és a személyes adatok védelméhez fűződő jogának sérelmét a mobiltelefon adatainak rögzítése okán.

A megállapított sérelmek súlyossága indokoltta teszi azt, hogy a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – megküldje az országos rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2013. október 9.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Dr. Féja Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET